

Τ ἦ Τ ρ ῖ χ α ς τ ὸ γ ε φ ῦ ρ '

'Ακεῖ πέραν σὸ Δ ρ α κ ο λ ῖ μ ν' σὴ Τ ρ ῖ χ α ς τὸ γεφύρι
χίλιου μαστόροι ἔχτιζαν καὶ μύριοι μαθητάδες
ὅλεν τὴν μέραν ἔχτιζαν, τὴν νύχταν ἔχαλάουτον

- Ντὸ δέ με, πρωτομάστορα, καὶ στένω τὸ γεφύρι σ' ;
 - 'Α ν δίγω σε τὸν κ ῦ ρ η μου, ἄλλο κῦρην πὰ 'κ ἔχω
 - Ν τ ὸ δ ῖ ε με, πρωτομάστορα, καὶ στένω τὸ γεφύρι σ' ;
 - 'Α ν δίγω σε τὴν μ ἄ ν α μου, ἄλλο μάναν πὰ 'κ ἔχω
 - Ν τ ὸ δ ῖ ε με, πρωτομάστορα, καὶ σ τ ἔ κ ε ι τὸ γεφύρι σ' ;
 - 'Α ν δίγω σε τ' ἄ δ ἔ λ φ ι α μου, ἄλλ' ὀδέλφια πὰ 'κ ἔχω
 - Ν τ ὸ δ ῖ ε με, πρωτομάστορα, σταλίζω τὸ γεφύρι σ' ;
 - 'Α ν δίγω σε καὶ τὰ π ο υ λ ι ἄ μ', ἄλλα πουλιά πὰ 'κ ἔχω
 - Ν τ ὸ δ ῖ ε με, πρωτομάστορα, σ τ ε ρ ἔ ν ω τὸ γεφύρι σ' ;
 - 'Α ν δίγω σε τὴν κ ἄ λ η μου, καλύτερον εὐρίνω!
- Μέ χελιδόνια μένυσεν μ' ἀηδόνια καλομέντσεν
Μένυ καὶ λέει τὴν κἀλην ἀτ' ἀγλήγορα νά ἔρται
- 'Κόμαν τὸ Γ ι ἄ ν ν ε ν 'κ ἔλουσεν καὶ σὸ κουνῖν 'κ ἔθέκεν
'Κόμαν τὰ χ τ ῆ ν ι α 'κ ἔλμεξεν, τὰ μ ο υ σ κ ἄ ρ ι α 'κ ἔδέ-
κ εν

Δι π λ ο μ ε ν ὄ τὴν ἔρημον μ' τ' ἄ κ ι ο ν πουλόπον

- Τὴν Σάββαν ἄς πάη ε' σὸ λουτρόν, τὴν Κερεικὴν σὸν γάμον
καὶ τὴν Δευτέραν τὸ πουρῶν ἀδὰ ἄς εὐρисиᾶται
Πῆγεν τὴν Σάββα ε' σὸ λουτρόν, τὴν Κερεικὴν ε' σὸν γάμον
'μυρόλουσεν τὸν Γιάννεν ἀτε καὶ ε' σὸ κουνῖν ἔθέκεν,
τὰ χτήνια ἐκαλάλμεξεν καὶ τὰ μουσκάρια 'κ ὄλτσεν
καὶ τὴν Δευτέραν τὴν πιρνήν ε' σὸ Δρακολίμν' εὐρέθεν.
- Κἀλη μ' ἀκεῖ ε' σὸ Δρακολίμν' ἔρροῦξεν τὸ σιεπάριμ'
(...δαχτυλῖδ'...τσακούτο' κ.λ.π. ...)
κὸρ' ἄν βουτᾶς καὶ παίρτε ἀτο, εἶσαι τ' ἔμὸν ἢ κἀλη-
Σεράντα ὀργέας κατηβαίν' καὶ μέ τὴν τραγωδίαν
κι' ἄλλα σεράντα κατηβαίν' μέ τὴν μοιρολογίαν
- Κι' ἄρ 'κί πονᾶ τὰ κἀλλια μου κι' ἄρ 'κί πονᾶ τὴ νέτε μ'
πονᾶ καὶ κλαῖω τὸ πουλί μ' ντ' ἐφέκα κοιμισμένον.
'Ἄρον τὸ τρομάζν' τὰ γόνατα μ', νά τρομάζ' τὸ γεφύρι σ'
κι' ἄρον τὸ τρέχνε τὰ δάκρυα μ', νά τρέχνη εὐρίνοσάφοι
- Εὐχέθ' κἀλη μ' εὐχέθ' κἀλη μ', εὐχέθ', μὴ καταρᾶσαι
ἀδέλφια ἔκτε ε' σὴν ξενιτειᾶν, ἔρχουνταν καὶ διαβαίνε.
Κι' ἄρον ντὸ στέκν' τὰ γόνατα μ', νά στέκη τὸ γεφύρι
κι' ἄρον ντὸ στέκνε τὰ δάκρυα μ', νά στέκη εὐρίνοσάφοι διαβάτοι

Τρί' ἀδελφία ἔρνες κι' οἱ τρεῖ' καταραμένοι
εἶνας ἔχτσεν τὴν Ἄδεσαν κι' ἄλλε τὸ Δεβασίριν
κι' ἐγὼ ἡ τρισκατάρατος τῆ Τρίχας τὸ Ἰεφύρην.

Σαραντοπέντε μάστορες κι' ἐξήντα μαθητάδες

τρεις ^{χρόνους} ἐδουλεύανε τῆς Ἄρτας τὸ γιοφύρι
ὄλημε ἴς ἐχτίζανε κι' ἀποβραδὺ γικρεμιέται.

Βοιριολογοῦν οἱ μάστορες καὶ κλαῖν οἱ μαθητάδες:

- Ἄλλοιμονο στοὺς κόκους μας, κρέμα στὶς δουλεφές μας
ὄλημε ἴς γτίζουμε, τὸ βράδυ νά γικρεμιέται!

καὶ τὸ στοιχεῖο ποκρίθηκεν ἀπ' τῆ δεξιά κομάρια

- Ἄν δέ στοιχειώσῃ ἄνθρωπο, τοίχος δέ θεμελιώνει.

καὶ μὴ στοιχειώσῃ ὄρφανό, μὴ ξένο, μὴ διαβάτη,

πρὸ τοῦ πρωτομάστορα τὴν ὄρια τῆ γυναῖκα.

Τ' ἄκουσ' ὁ πρωτομάστορας, καὶ τοῦ θανάτου πέφτει

κάνει γραφή καὶ στέλνει τῆ μὲ τὸ πουλί τ' ἀηδόνι:

- Ἄργά ντυθῆ, ἄργά ἀλλαχτεῖ, ἄργά νά πᾶς τὸ γιόμα,

ἄργά νά πᾶς καὶ νά διαβεῖ τῆς Ἄρτας τὸ γιοφύρι.

Ἄ ἴ τὸ πουλί παράκουσε κι' ἀλλοῦς ἐπῆγε κι' εἶπε:

- Γοργά ντύσου, γοργά ἀλλαξε, γοργά νά πᾶς τὸ γιόμα,

γοργά νά πᾶς καὶ νά διαβεῖς τῆς Ἄρτας τὸ γιοφύρι.

Νά τῆνε καὶ ξανάφουε ἀπὸ τὴν ἀσπρη στράτα.

τὴν εἶδε ὁ πρωτομάστορας, ραγίζεται ἡ καρδιά του.

Ἄπὸ μακρὺ τοὺς χαιρετᾶ, κι' ἀπὸ μακρὺ τοὺς λέει:

- Γειά σας, χαρὰ σας, μάστορες, καὶ σεῖς οἱ μαθητάδες!

νά τί ἔχει ὁ πρωτομάστορας κι' εἶναι ἔτσι χολιασμένος:

- Τὸ δαχτυλίδι τῶπρσε, στήν κρότη τὴν κομάρια

καὶ ποῖός νά μπεῖ καὶ ποῖός νά βγεῖ, τὸ δαχτυλίδι νά ἴβρει!

- Μάστορα, μὴν πιραινέσαι, κι' ἐγὼ νά πᾶ σ' τὸ φῆρω,

ἐγὼ νά μῶ κι' ἐγὼ νά βγῶ τὸ δαχτυλίδι νά ἴβρω.

ἀηδέ καλά κατέβηκε, μὴδέ στή μέση ἐπῆγε.

- Τράβα, καλέ μ' τὴν ἄλυσω, τράβα τὴν ἀλυσίδα

τί ὄλου τὸν κόσμον ἀνάγυρα καὶ τίποτες δέν πῦρα.

Ἄνας πηχάει μὲ τὸ μιστρί κι' ἄλλος μὲ τὸν ἀσβέστη,

παῖρνει κι' ὁ πρωτομάστορας καὶ ρίχνει μέγα λίθο.

- Ἄλλοιμονο στή μοῖρα μας, κρέμα στὸ ριζι... ὁ μας!

Τρεῖς ἀδελφάδες εἶμαστε, κι' οἱ τρεῖς κακογραμμένες

Ἢ μιά ἔχτισε τὸ Δοῦναβη κι' ἡ ἄλλη τὸν ἀδῶνα,

κι' ἐγὼ, ἡ πῶ στερνώτση τῆς Ἄρτας τὸ γιοφύρι,

Ἄς τρέχει ἡ καρδούλα μου, νά τρέχει τὸ γιοφύρι,

κι' ὡς πέφτουν τὰ μαλλάκια μου, νά πέφτουν οἱ διαβάτες!

- Κόρη, τὸν λόγον ἀλλαξε, κι' ἄλλη κατάρια ὄδσε,

πώς μοναριβο δειλφ, η λχη και παρσει...
η' αθη τον λγον ελλε, κ' ελλη κατμα εβει.
- εβερν η καρβηλα μου, εβερν κ' ολ διαβιτες
η' η εχ δειλφ σην εενικει, η λχη και παρσει...

ΤΗΣ ΤΡΙΧΑΣ ΤΟ ΓΙΟΦΥΡΙ

Πορτί

Ἐγὼ ἂν πεθάνω κι' ἄ χαθῶ, δέ λιγότευει ὁ κόσμος
Τ' ἄσπρα μου πίσω τ' ἄφησα, τ' ἄσπρα καὶ τὰ φλωριά μου.
Χίλια ἀφήνω στὶς ἐκκλησιές, στὰ μέγα μοναστήρια,
καὶ δυὸ χιλιάδες στὴ Βρετὴ, νὰ φτιάσουνε γιοφύρι
γιοφύρι, τριχογιόφυρο κι' ἐξηνταδυὸ καμάρες.

Ὅλημερίς τὸ χτίζανε, τὸ βράδυ ἐγκρεμιζόταν.
Κλαῖνε τὰ μαστορόπουλα καὶ θλίβονται οἱ μαστόροι
πουλάκι ἐπῆγε κι' ἐπῆσε στὴ μεσινὴ καμάρα.
Δέν ἐκαλιόδαε σάν πουλι, μηδέ σάν χελιδόνι.

- Ἄν δέν στοιχειώσεται ἄνθρωπο γιοφύρι δέ στεριώνει.

Μήτε ζουρλόν, μήτε τρελλόν, μήτε καταλανώρη.
παρὰ τοῦ πρωτομάστορα, τοῦ Γιώργη τῆ γυναῖκα.
Τρέχουν τὰ μαστορόπουλα καὶ πῖνε νάν τῆ φέρουν.

- ὦρα καλὴ σου, Γιώργαινα! Καλῶς τα τὰ παιδιὰ μου.

- Γιὰ λῶσε, δέσε τὸ παιδί, καὶ ὄδς του καὶ τὸ γάλα,

Γιατὶ εἶν' ὁ Γιώργης ἄρρωστος, νὰ σηκωθῆς νὰ πῶμε.

Στὸ δρόμο ὅπου πηγαινε, στὸ δρόμο ποῦ πηγαίνει:

- Τρεῖς ἀδελφοῦλες εἶμαστε κι' οἱ τρεῖς θὰ στοιχειωθοῦμε.

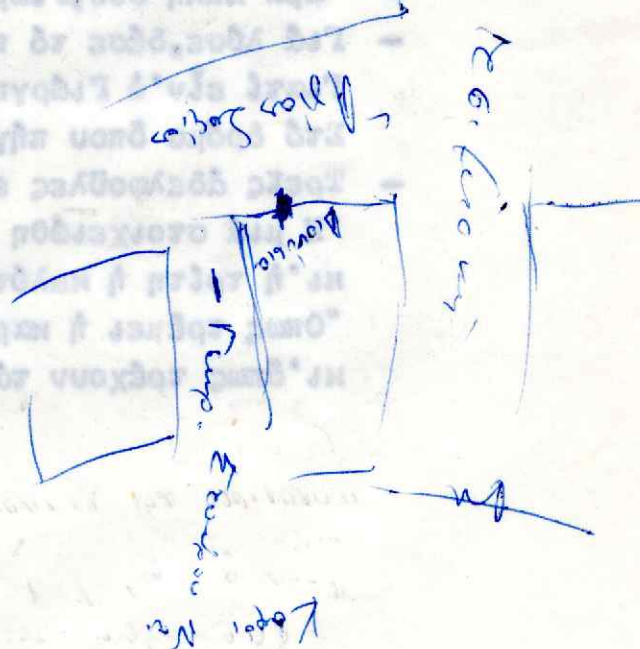
Ἡ μιά στοιχειώθη στοὺς κορφοῦς, ἡ ἄλλη στὸ Ζητοῦνι,
κι' ἡ τρίτη ἡ καλύτερη στῆς Τρίχας τὸ γιοφύρι.

Ὅπως τρέμει ἡ καρδοῦλα μου, νὰ τρέμει τὸ γιοφύρι,
κι' ὅπως τρέχουν τὰ μάτια μου, νὰ τρέχουν οἱ διαβάτες.

THE TRIAL OF RAJESH KUMAR

Page 1

The first witness called was the complainant, who stated that on the night of the 15th of August, he was sitting in his room at the time the incident occurred. He heard a loud noise and saw a person running away from the building. He followed the person and saw him enter a vehicle which was driven away. He did not see the face of the person but he saw the vehicle was a dark color. He reported the matter to the police and they started an investigation. The police found the vehicle and it was identified as belonging to the accused. The accused was arrested and brought to court. He pleaded guilty and was sentenced to imprisonment for a term of five years.

ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΟ ΓΙΟΦΥΡΙ

Περσέρας

Μιά Ευριτική και μία Λιμπρή, μιά πλοήμον με σόλα,
"Απες' ό πρωτομάστορας λίγον ύπνο νά πάρη,
κι'είγδ'δυειρο στον ύπνο του, σσην ύπνοφιντασιά τουι
- Ζά δέ σκοτάσουν άνδρωκο, πόργος δέ θεμελιώνει.
Αήτ'άρχοντα, μήτε φτωχό, μήτε κινείε στον κόσμο.
παρά τοϋ πρωτομάστορας γυναίκα νά στεριάσει

.....

κι'αφόντες εκατέρηκε κελνη μέσ'στό Γιοφύρι
ένιας τή σκιάει μέ ~~ε~~ τόν πηλό κι'έλλος μέ τόν άσβεότη,
κι'έκειός ό πρωτομάστορας με τό σφυρι τση σκιάει.
- Τρείς άδελφίδες είμαστε κι'οί τρείς έσκοτωθήσαν.
'Η μιά σκοτάθη σ'έκκλησιά κι'έλλη σέ μ'ικιστήρι.
κι'ή τρίτην ή καλύτερη στη. Άρτας τό Γιοφύρι.
'ως τρέμουν τά χεράκια μου, νά τρέμουν οι κολλύνας,
κι'έκ τρέμει ή καρδόβλα μου, νά τρέξει τό Γιοφύρι.

ΤΟ ΓΙΟΦΥΡΙ ΤΗΣ ΑΔΑΝΑΣ

Καππαδοκίας

- Ἐνθαί μαστροὶ ἔχτιναν στήν Ἄδανα γιοφύρι.
 Ὀλημερίθς τήν ἔχτιναν ὀλονυχτιά χαλοῦσεν,
 καὶ κάτσαν καὶ τσακίτσανε, καὶ κάντας καὶ τσακένται.
 Τὸ τσάκι τίνα ἔπεσεν; στὸ δόλιο τὸ Γιαννάκη.
- Γιαννάκη μ', θέκνεις τήν καλή σ', εἶδὲ τήν κεφαλήν σου;
 - Κι' γὰρ διὰ τήν καλάνα μου τήν κεφαλήν μου θέκνω.
 - Γιαννάκη μ', μετάνιςσαι, Γιαννάκ', μὴ μετανιέσαι,
 κουρφὰς κόρες εὐρίσκονται καὶ κεφαλή δέν βρίσκειτ'.
- Χαπαρίτζιν τήν ἔστειλε μὲ τοῦ πουλιοῦ τήν γλώσσαν;
 Ἄργά ἄς λουσθεῖ ἡ καλάνα μου, ἄργά ἄς πλυθεῖ ἡ καλή μου.
 Ἄργά ἄς φέρ' τὸ γεῦμα μου, γεῦμα μεσημερνό μου.
 Καλάνα ἀναγρίσκειται ἄς τοῦ πουλιοῦ τήν γλώσσαν.
 Ἄφά λούστη, ἀφά πλόθη, ἀφά φέρε τὸ γεῦμα τ'.
- Ἄμ' τήν ἔβδεν Γιαννάκης, τὸ δόλιο, κοῦπα πέφτει
 - Τέ κλαῖς, τέ κλαῖς, Γιαννάκη μου, κι' εἶσαι τὸ ὄλιον κοῦπα;
 - Ἄκεια στὸ μυριοχάσμα καὶ δὲ στὸ τερτερένι
 ἔπεσ' τὸ δαχτυλίδι μου, τὸ πρῶτο μ' ἀραβῆνα,
 καὶ ὅπ' καταβεῖ καὶ βγάλει το, τὸ νά το ἔχουμε τάμα.
- Ἄνακουμπόθη ἀφοῦστια, καμάρωσε καὶ ζάσθη,
 σάντ' τὸ περδίκι κλουμισμέν' παίζει καὶ καταβαίνει.
 Σὰ γύρισεν καὶ τράνσεν, ἀπὸ κἄτω σκοτιανοῦτον.
 Σάν ὄρθωσε καὶ τράνσεν, ἄρχισε καὶ νά λέει:
- Ἄς τρῶμαξαν τὸ γόνατα μ' νά τρέμει τὸ γιοφύρι.
 - Ἄς κουνυλοῦν τὰ δάκρυα μου, ἄς κουνυλοῦν διαβάτες
 Στέκα, στέκα, Γιαννάκη μου, στέκα, σὲ παραγγέλνω
 παιδί ἔχουμε στὸ νανοῦδ' ἀμέρωτο καὶ κλαίει.
 - Παιδί ἄν εἶν μερῶνον το, παιδί κι' ἄν κλαίει, μερῶνει.
 Χαήν δε, καλάνα μου, χαήν σὲ τόσο τὸ θιάτα σ' στήν Ἄδανα γιοφύρι.

Τσακίτσανε = ἔριξαν κληρο. - κάνται = κάθονται.
 θέκνω = θέτω κουρφὰς = κρυφά
 ἀναγρίσκειται = παραγριμάει, ἀκούει καιά, ἄς ἄπ' = ἀπὸ
 ὄλιον = δόλιο τερτερένι = σταυροδρόμι
 ἀφοῦστια = γοργόστια τράνσεν = εἶδε χαήν = κριμα

Σαρά πέντε μάστοροι κ' ἔξῃντα μαθητᾶδες
 γιοφῦρι νέθεμέλιωναν 'εἰς τῆς Ἀρτας τὸ ποτάμι.
 Ὀλημερίς τὸ χτίζανε, τὸ βράδυ ἐγχεμιζόταν.
 Μοιρολογοῦν οἱ μάστοροι καὶ κλαῖν οἱ μαθητᾶδες.
 " Ἀλίμονο 'εἰς τοὺς κόπους μας, κρῖμα 'εἰς τοῖς δούλεφαίς μας,
 ὀλημερίς νά χτίζουνε, τὸ βράδυ νά γχεμιέται "·
 Πουλᾶνι ἐδιάβη κ' ἔκατσε ἀντίκρυ 'εἰς τὸ ποτάμι,
 δέν ἐκελάϊδε σάν πουλί, μηδέ σάν χελιδόνι,
 παρὰ ἐκελάϊδε κ' ἔλεγε, ἀνθρωπινὴ λαλίτσα.
 " Ἄ δέ στοιχειώσατε ἀνθρώπο, γιοφῦρι δέ στεριώνει·
 καὶ μὴ στοιχειώσατε ὄρφανό, μὴ ξένο, μὴ διαβάτη,
 παρὰ τοῦ πρωτομάστορα τὴν ἑμορφὴ γυναῖκα,
 πόρχεται ἀργὰ τ' ἀποταχύ, καὶ παῶρα τὸ γιόμα."

Τ' ἄκουσ' ὁ πρωτομάστορας καὶ τοῦ θανάτου πέφτει.
 Πιάνει, μὴνάει τῆς λυγερῆς μὲ τὸ πουλί τ' ἀηδόσι:
 Ἀργὰ ντυθῆ, ἀργὰ ἀλλαχτῆ, ἀργὰ νά πάη τὸ γιόμα,
 ἀργὰ νά πάη καὶ νά διαβῆ τῆς Ἀρτας τὸ γιοφῦρι.
 Καὶ τὸ πουλί παράκουσε, κ' ἄλλιως ἐπῆγε κ' εἶπε·
 " Γοργὰ ντύσου, γοργὰ ἀλλαξε, γοργὰ νά πᾶς τὸ γιόμα,
 γοργὰ νά πᾶς καὶ νά διαβῆς τῆς Ἀρτας τὸ γιοφῦρι."

Νά τηγε κ' ἔξανάφανεν ἀπὸ τὴν ἄσπρη στράτα.
 Τὴν εἶδ' ὁ πρωτομάστορας, ραγίζεται ἡ καρδιά του.
 Ἀπὸ μακρῶν τούς χαιρετᾶ κ' ἀπὸ κοντὰ τοὺς λέει.
 " Γειά σας, χαρά σας, μάστοροι καὶ σεῖς οἱ μαθητᾶδες,
 μά τί ἔχει ὁ πρωτομάστορας κ' εἶναι βαργωμισμένος;
 - Τὸ δαχτυλίδι τόπεσε 'εἰς τὴν πρώτη τὴν καμάρα,
 καὶ ποιδε νά μπῆ καὶ ποιδε νά βγῆ τὸ δαχτυλίδι νά βρῆ;
 - Μάστορα, μὴν πικραίνεσαι κ' ἐγὼ νά πᾶ σ' τὸ φέρω,
 ἐγὼ νά μπῶ, κ' ἐγὼ νά βγῶ, τὸ δαχτυλίδι νά βρῶ."

Μηδέ καλὰ κατέβηκε, μηδέ 'εἰς τὴ μέσ' ἐπῆγε,
 " Τραῦα, καλέ μ', τὸ ἄλυσσο, ταῦα τὴν ἀλυσίδα,
 τί ὄλον τὸν κόσμο ἀνάγειρα καὶ τίποτες δέν ἦῦρα."
 Ἦνας πιχάει μὲ τὸ μυστρί, κ' ἄλλος μὲ τὸν ἄσβέστη,
 παίρνει κ' ὁ πρωτομάστορας καὶ ρήχνει μέγα λίθο.

" Ἀλίμονο 'εἰς τὴ μοῖρα μας, κρῖμα 'εἰς τὸ ριζικό μας·
 Τρεῖς ἀδελφᾶδες ἤμαστε, κ' οἱ τρεῖς κακογραμμέναις,
 ἢ μιά χτισε τὸ Δούναβη, κ' ἢ ἄλλη τὸν Ἀφράτη
 κ' ἐγὼ ἢ πιδε στερνότερη τῆς Ἀρτας τὸ γιοφῦρι.
 Ὡς τρέμει τὸ καρυόφυλλο, νά τρέμη τὸ γιοφῦρι,
 κ' ὡς πέφτουν τὰ δεντρόφυλλα, νά πέφτουν οἱ διαβάταις.

- Κόρη τὸ λόγον ἀλλαξε, κ' ἄλλη κατᾶρα δῶσε,
 πόχεις μονάκριβο ἀδελφό, μὴ λάχη καὶ περάση·
 Κι' αὐτὴ τὸ λόγον ἀλλαξε, κ' ἄλλη κατᾶρα δίνει.
 " Ἄν τρέμουν τ' ἄγρια βουρᾶ, νά τρέμη τὸ γιοφῦρι,
 κ' ἄν πέφτουν τ' ἄγρια πουλιά, νά πέφτουν οἱ διαβάταις,
 τί ἔχω ἀδελφό 'εἰς τὴν ξενιτειά, μὴ λάχη καὶ περάση."